

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618202032
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8618202032.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta v spore žalobkyne: Ľ. X., N.. XX.XX.XXXX, A. K. XXX/XX, XXX XX B., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 842,67 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 7Csp/96/2018-54 zo dňa 29. júla 2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené do sumy 300,- eur.

Mení rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené nad sumu 300,- eur tak, že v tejto časti žalobu zamietá.

Žiadna so sporových strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 842,67 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Z rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 5C/118/2015-115 zo dňa 16.3.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.4.2018 a vykonateľnosť dňa 14.4.2018, súd prvej inštancie zistil, že súd prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013. Druhým výrokom uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013. Z rozsudku súdu prvej inštancie sp. zn. 7Csp/44/2016 zo dňa 20.2.2017 (žalovaná nesprávne uvádza spisovú značku 7Csp/144/2016) súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňi bolo priznané primerané finančné zadostučinenie vo výške 300,- eur v súvislosti s úspešným uplatnením práv spotrebiteľa v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 7C/144/2015 o určenie neplatnosti revolvingového úveru č. XXXXXXXXXXXX. Zo žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy zo dňa 26.2.2015 súd prvej inštancie zistil, že žalovaný vyzval zamestnávateľa žalobkyne na zrážky zo mzdy až do vyrovnania celkového dlhu 2 186,89 eura titulom zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXXXXXX. Zo žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy zo dňa 26.2.2015 súd zistil, že žalovaný vyzval zamestnávateľa žalobkyne na zrážky

zo mzdy až do vyrovnania celkového dlhu 515,78 eura titulom zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXXXXXX. Požadované finančné zadostučinenie vo výške 842,67 eura považuje súd za primerané s poukazom na to, že pokiaľ by žalovaná vo vyššie uvedenom konaní nedosiahla úspešné uplatnenie svojich spotrebiteľských práv - uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013 a povinnosti žalovaného zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 8.10.2013, čelila by záväzkom z neprijateľných zmluvných podmienok. Žalobkyňa by bola na základe neprijateľných zmluvných podmienok povinná zaplatiť žalovanému pri zmluve č. XXXXXXXXXXXX sumu 2 186,89 eura (výzva zamestnávateľovi na zrážky zo mzdy), pričom z titulu tejto úverovej zmluvy jej bola poskytnutá suma 1 500,- eur a rozdiel tak činí 686,89 eura. Pri úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX jej bol poskytnutý úver vo výške 360,- eur, pričom výzva zamestnávateľovi na zrážky zo mzdy bola na sumu 515,78 eura a rozdiel tak činí 155,78 eura. Žalobca si uplatnil nárok na finančné zadostučinenie vo výške 842,67 eura (686,89 + 155,78). Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyni hrozila ujma vo výške 842,67 eur, javí sa ako primerané finančné zadostučinenie aspoň v rovnakej výške, aby bola naplnená sankčná, satisfakčná a odradzujúca funkcia vo vzťahu k profesionálom, ktorí sa zaoberajú poskytovaním spotrebiteľských úverov. Poskytnutie finančného zadostučinenia spotrebiteľovi v individuálnom prípade môže nepochybne odradiť dodávateľov od nekalého konania aj voči ostatným spotrebiteľom.

3. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Keďže žalobkyňa mala v konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

4. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 132 ods. 1, § 187 ods. 1, 2, § 191 ods. 1, § 215 ods. 1, § 255 ods. 1, § 267 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.

5. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalovaný namietajúc, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní žalovaný tvrdil, že súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní formalisticky, keďže podľa názoru súdu počet žalôb zakladá ekvivalentný počet nárokov na finančné zadostučinenie a poukázal na skutočnosť, že takýto postup odporuje § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/>> o priestupkoch v znení neskorších predpisov a účelu finančného zadostučinenia, a to prinajmenšom v dvoch smeroch. Nesleduje dosiahnutie účelu v podobe nastolenie rovnováhy zmluvných strán, ale vytvorenie neoprávneného obohatenia a v podobe nahradenie diskomfortu vyvolaného začatím a vedením konania. Napádaný rozsudok je navyše nepreskúmateľný, pretože hrozba ujmy ako dôvod priznaného nároku nie je preukázaná. Žalovaný konštatoval, že nezohľadnenie skôr priznaného nároku na finančné zadostučinenie v sume 300,- Eur, vzťahujúce sa na rovnaký zmluvný vzťah, vylučuje správnosť a zákonnosť záveru o tom, že ním priznaná suma je primeraným finančným zadostučinením. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná právo na náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, alebo, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Zároveň si žalovaný uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

6. K odvolaniu žalovaného sa žalobkyňa v súdom stanovenej lehote nevyjadřila.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho

pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Nakoľko žalovaný napadol rozsudok v celom rozsahu, odvolací súd podrobil súdnemu prieskumu výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 842,67 Eur a výrok o trovách konania.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného uvádza nasledovné.

12. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. V prejednáwanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

15. Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy tak môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/118/2015 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie povinností tak, ako to má na mysli ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Okresný súd Svidník rozsudkom, č. k. 5C/118/2015-115 zo 16.03.2018 určil neplatnosť Dohôd o zrážkach zo mzdy z 08.10.2013, pričom v odseku 12 odôvodnenia tohto rozsudku uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobkyne bez toho, aby bola podrobená súdnemu prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne. Ide o právny úkon, ktorý svojím obsahom a účelom odporuje zákonu a obchádza ho, teda o neplatný právny úkon. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobkyňa podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov voči žalovanému vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd konštatuje, že ani právna úprava účinná v čase uzatvorenia Dohôd o zrážkach zo mzdy (10/2013) nevyžadovala pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie vznik ujmy spotrebiteľa; postačovala totiž len hrozba vzniku ujmy. Je zrejmé, že žalobkyňa takáto ujma hrozila, keďže na základe Dohôd o zrážkach zo mzdy sa žalovaný mohol domáhať vymoženía plnení zo zmluvy, na ktoré nemal nárok a takéto plnenia aj reálne od spotrebiteľky vymôcť.

17. Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého si žalobkyňa neplnila svoje povinnosti zo Zmluvy, toto pre posúdenie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je právne relevantné. Navyše žalovanému nič nebráni uplatniť si voči žalobkyne nárok na plnenia spojené s porušením povinností žalobkyne (napr. úrok z omeškania a pod.). Žalovaný argumentuje, že k aktivácii Dohôd o zrážkach zo mzdy pristúpil až po tom, čo si žalobkyňa prestala plniť povinnosti zo Zmluvy. Faktom však zostáva, že žalovaný porušil spotrebiteľské práva žalobkyne už momentom uzatvorenia Dohôd o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súdom vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka.

18. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na porušenie povinností dodávateľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o ochrane sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde v konaní sp. zn. 12C/266/2015, je nárok na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa daný.

19. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd považuje sumu 842,67 Eur za neprimeranú. Hoci cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv, suma finančného zadosťučinenia vo výške 842,67 Eur je neopodstatnená aj s ohľadom na skutočnosť, že žalovanej bol už skôr priznaný nárok na finančné zadosťučinenie v sume 300,- Eur, vzťahujúci sa na rovnaký zmluvný vzťah, napriek tomu, že v predmetnom prípade spotrebiteľke nielen hrozilo, že žalovaný sa od nej na základe dohody o zrážkach zo mzdy bude domáhať plnení nad rámec istiny, na ktoré nárok nemal, ale k takémuto postupu reálne pristúpil formou podania žiadosti o vykonávanie zrážok zamestnávateľovi žalobkyne (č. I. 9 spisu). Preto odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal žalobkyne primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300,- Eur, ktoré je podľa názoru odvolacieho súdu adekvátnym vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

20. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď priznal žalobkyne nárok na primerané finančné zadosťučinenie, avšak uplatnený nárok priznal podľa názoru odvolacieho súdu v neprimeranej výške, preto odvolací súd priznal žalobkyne nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300,- Eur.

21. Postupom podľa § 388 CSP odvolací súd rozsudok zmenil.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Predmetom konania bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. Pri tomto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu

nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalobcu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobkyňa bola v konaní, čo sa týka základu nároku, plne úspešná, a to tak čo sa týka prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania, preto odvolací súd priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).